

POSTANOWIENIE

Dnia 1 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 1 lutego 2024 r.
sprawy **R. K.** skazanego z art. 284 § 2 k.k.
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi
z dnia 29 marca 2023 r., sygn. V Ka 359/22
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi
z dnia 23 grudnia 2019 r., sygn. IV K 240/18
na podstawie art. 535 § 3 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,**
- 2. zwolnić skazanego od ponoszenia na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.**

[PGW]

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi, wyrokiem z dnia 23 grudnia 2019 r., sygn. IV K 240/18, uznał R. K. za winnego tego, że w kwietniu 2013 r. w [...] przywłaszczył powierzone mienie w postaci urządzenia kolorymetr o wartości 8000 zł oraz podzespołów obudowy wewnętrznej, układu planetarnego i napędu napyłarki próżniowej [...] o wartości 24 000 zł na szkodę [...] S.A. z siedzibą w [...], tj. czynu z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i skazał go na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres 2 lat tytułem

próby. Ponadto na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego obowiązek naprawienia szkody w całości poprzez zapłatę na rzecz [...] S.A. z siedzibą w [...] 32 000 zł.

Na skutek apelacji obrońcy Sąd Okręgowy w Łodzi, wyrokiem z dnia 24 sierpnia 2021 r., sygn. V Ka 751/20, zmienił zaskarżony wyrok i uniewinnił oskarżonego R. K. od zarzucanego mu czynu.

Od powyższego wyroku pokrzywdzona spółka wywiodła kasację, wskutek której Sąd Najwyższy, wyrokiem z dnia 24 lutego 2021 r., II KK 91/21, uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu w Łodzi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym wskazując, iż Sąd II Instancji ponownie ma rozpoznać zarzuty apelacji, dochowując standardów rzetelnej kontroli odwoławczej wyznaczonych treścią art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. oraz przestrzegając reguł prawa dowodowego wyda orzeczenie, które będzie urzeczywistniało standardy sprawiedliwości materialnej i procesowej.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy w Łodzi, wyrokiem z 29 marca 2023 r., sygn. V Ka 359/22 zmienił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w ten sposób, że w zakresie czynu przypisanego oskarżonemu przyjął, iż wartość podzespołów obudowy wewnętrznej, układu planetarnego i napędu napyłarki próżniowej [...] wyniosła łącznie około 20 000 zł, a łączna wartość przywłaszczonego mienia wyniosła co najmniej 28 000 zł. Ponadto obniżył zasądzoną w punkcie 3 wyroku tytułem obowiązku naprawienia szkody kwotę do 28 000 zł. W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok został utrzymany w mocy.

Od wskazanego wyżej wyroku sądu odwoławczego kasację wniósł obrońca skazanego. Skarżący zarzucił zaskarżonemu wyrokowi rażące naruszenia prawa, mogące mieć wpływ na treść orzeczenia:

1. art. 117 § 3 i 3a k.p.k., poprzez utrzymanie w mocy wyroku w przypadku rozpoznania sprawy przez Sąd I instancji w dniu 16 maja 2018 r. pod nieobecność powoda (powinno być oskarżonego – uw. SN), którego obecność była uznana za obowiązkową, w tym przesłuchanie w jej trakcie istotnych dla sprawy świadków, co skutkowało zaistnieniem bezwzględnej przyczyny odwoławczej wskazanej w art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k.;

2. art. 41 § 1 Prawa o ustroju sądów powszechnych w związku z § 43 ust. 1 i § 49 ust. 1 Regulaminu urzędowania sądów powszechnych - poprzez wylosowanie sędziego K. P. z naruszeniem Systemu Losowania Przydziału Spraw, gdyż brak informacji aby w losowaniu brali udział inni sędziowie oraz brak puli losującej sędziów spośród których następuje losowanie referenta, co stanowi o bezwzględnej przyczynie odwoławczej wskazanej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., polegającej na tym, że Sąd był nienależycie obsadzony

3. art. 42a § 5 Prawa o ustroju sądów powszechnych - poprzez brak zawiadomienia oskarżonego o składzie rozpoznającym sprawę i uniemożliwienie złożenia wniosku o którym mowa w art. 42a § 3 ww. ustawy , co stanowi rażące uchybienie przepisom postępowania karnego kwalifikowane jako bezwzględna przyczyna uchylenia wyroku określona w art. 439 § 2 (powinno raczej być: art. 439 § 1 pkt 2) k.p.k. - nienależyta obsada sądu

Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi oraz wyroku Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi z i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się bezzasadna w stopniu oczywistym, co umożliwiło oddalenie jej na posiedzeniu bez udziału stron (art. 535 § 3 k.p.k.).

Z uwagi na treść art. 523 § 2 k.p.k. kasację na korzyść można wnieść jedynie w razie skazania oskarżonego za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania. Przedmiotowe ograniczenie nie dotyczy jednak kasacji wniesionej z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. (art. 523 § 4 pkt 1 k.p.k.).

Mając na względzie, że R. K. został skazany prawomocnym wyrokiem na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, kasacja jego obrońcy mogła być rozpoznana tylko w takim zakresie, w jakim stawiała zarzuty uchybień z art. 439 k.p.k. Sformułowanie w nadzwyczajnym środku zaskarżenia zarzutu wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej nie otwiera drogi do podnoszenia także innych naruszeń prawa materialnego i procesowego o

charakterze tzw. względnych powodów odwoławczych (zob. post. SN z 20.10.2015 r., III KK 346/15).

Pomimo powiązania przez obrońcę wszystkich naruszeń, których zaistnienia się dopatrywał z przepisem art. 439 § 1 k.p.k. w rzeczywistości w płaszczyźnie bezwzględnej przyczyny odwoławczej może być rozpatrywany wyłącznie zarzut z pkt. 1 kasacji. Rzecz jednak w tym, że jest on zupełnie pozbawiony podstaw, albowiem z zarządzenia o wyznaczeniu terminu rozprawy nie wynika, jakoby obecność oskarżonego miała mieć charakter obowiązkowy. Również przystąpienie przez Sąd Rejonowy w dniu 16 maja 2018 r. do rozpoznania sprawy pomimo nieobecności oskarżonego nie daje podstaw do uznania, jakoby Sąd ten przyjmował, że obecność oskarżonego ma charakter bezwarunkowy. Również skład Sądu Najwyższego dokonujący poprzedniej kontroli kasacyjnej, badając sprawę z urzędu w zakresie bezwzględnych przyczyn odwoławczych (do czego był obligowany mocą art. 536 k.p.k.) nie stwierdził jej wystąpienia, pomimo uwzględnienia ówczesnie wywiedzionej kasacji na niekorzyść oskarżonego. Przeszkodą do stwierdzenia już na etapie tamtej kontroli kasacyjnej wskazywanego obecnie uchybienia z art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k. nie była więc norma art. 439 § 2 k.p.k. (zob. szerzej wyrok SN z 9.09.2021 r., V KK 341/20, OSNK 2021, nr 10, poz. 40), ale po prostu niezaistnienie w postępowaniu przed Sądem Rejonowym sytuacji, na którą obecnie wskazuje obrona.

Pozostałe zarzuty wskazane w kasacji nie mają, wbrew sugestii obrony, charakteru bezwzględnych przyczyn odwoławczych i tylko pod warunkiem skazania R. K. na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania mogłyby – teoretycznie – być rozważane w kategorii innego rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia (art. 523 § 1 k.p.k.). Sąd Najwyższy w swym orzecznictwie wielokrotnie wskazywał, że sam fakt wyznaczenia sędziów powołanych do orzekania w sprawie z naruszeniem reguł określonych w przepisach art. 350 § 1 k.p.k. i art. 351 § 1 k.p.k., o ile może stanowić względną przyczynę odwoławczą określoną w art. 438 pkt 2 k.p.k., o tyle nie skutkuje nienależytą obsadą sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (por. m.in. uchw. SN z 17.11.2005 r., I KZP 43/05, OSNKW 2005, nr 12, poz. 115; wyrok Sądu Najwyższego z 17.05.2012 r., V KK 322/11; post. SN: 22.02.2012 r., IV KK

164/11; z 27.04.2022 r., III KO 18/22). Uwagi te znajdują pełne zastosowanie także w odniesieniu do reguł techniczno-organizacyjnych dotyczących wyznaczenia składu orzekającego, które wynikają z przepisów o bardziej ogólnym charakterze, tj. ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 217 z późn. zm.), czy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r. - Regulamin urzędowania sądów powszechnych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2514 z późn. zm.).

Tylko uzupełniając dołączyć należy, że ewentualne uchybienia w zakresie procedur związanych z umożliwieniem stronie doprowadzenia do tzw. „testu sędziego” przewidzianego w art. 42a u.s.p. nie są podstawą domniemania, że w składzie sądu zasiadał sędzia niespełniający w danej sprawie wymogów niezawisłości i bezstronności. Nawet bowiem bezpośrednio przed rozpoczęciem przewodu sądowego istnieje możliwość weryfikacji tych podstawowych kryteriów służby sędziowskiej, o ile oczywiście istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie, tj. w trybie i na zasadach określonych w art. 41 § 1 i art. 42 § 1 i 4 k.p.k.).

Z tych powodów, wobec nieistnienia jakichkolwiek podstaw do uwzględnienia kasacji, podlegała ona oddaleniu jako oczywiście bezzasadna.

Zwolnienie skazanego od ponoszenia na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych postępowania kasacyjnego uzasadnione było jego aktualną sytuacją materialną i znalazło oparcie w art. 624 § 1 k.p.k

Dlatego Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[PGW]

[ał]

